

Održana druga Internacionalna konferencija o specijalnom obrazovanju ICOSE 2008

INKLUZIJA U SVETU I KOD NAS

U mnogim zemljama sveta Specijalne škole zamenjene su inkluzivnim modelom koji daje mnogo bolje rezultate u obrazovanju dece sa posebnim potrebama

U četvrtak 18. juna otvorena Druga Internacionalna konferencija o specijalnom obrazovanju u Marmarisu – Turska , sa ciljem razmene iskustava i znanja u oblasti specijalnog obrazovanja , promovisanja i razvijanja ideje inkluzije. Medju 40-ak zemalja ucesnica registrovana i Srbija.

Konferencija je trajala tri dana , a preko trista registrovanih ucesnika moglo je pratiti predavanja u sedam dobro opremljenih i rashladjenih sala . Medju brojnim predavacima bili su James M. Kaufman iz Virdzinije, Alan Dyson Univerzitet Manchester, Patricija J. Krantz Princeton-Deciji razvojni institut, Michael J.Guralnick, Gerald Mahoney , Zerin, Turan Profesor Anadolskog Univerzitetz Turska .

Organizator ove, kao i prethodne konferencije , koja je održana sedam godina ranije je anadolski Univerzitet iz Turske , koji ima najveći Departman za specijalno obrazovanje u zemlji sa preko 3000 studenata.

U mnogim zemljama sveta Specijalne škole zamenjene su inkluzivnim modelom koji daje mnogo bolje rezultate u obrazovanju dece sa posebnim potrebama. Po recima jednog od ucesnika Konferencije Profesora psihologije i pedijatra Michaela J. Guranlicka: “ Kada redovna škola ne radi svoj posao onda su nam potrebne Specijalne škole. Učenje u

inkluzivnoj sredini u okruzenju svojih vrsnjaka sa i bez posebnih potreba dece sa smetnjama u razvoju je mnogo prirodnije, jednostavnije . Deca razvijaju osecaj pripadnosti, sticu prijatelje, uzivaju u timskom radu i ucestvuju u razvoju humanijeg drustva. Profesorka Julia Serpa iz Portugala kaze:” do pre desetak godina mi nismo znali da li rana intervencija moze pozitivno uticati na razvoj dece sa posebnim potrebama, a danas smo sigurni u to. Naravno rezultati nisu isti kod svih , jer svi smo mi razliciti.” Uspesnost specijalnog obrazovanja prema Profesoru Jamesu M. Kaufmanu zavisi od sledecih cinilaca:

1. Detaljan opis deteta, tj, bolje upoznavanje sa pojedincom;
2. Prepoznati dete sa problemom i na vreme mu pruziti pravo obrazovanje
3. Ocekivanja od deteta moraju biti u granicama njegovih mogucnosti i za nijansu vise
4. Povecane efektivnosti
5. Roditelji moraju razumeti rizik i vrednost specijalnog obrazovanja
6. Nije lako biti profesor za specijalno obrazovanje

Najvecu paznju ucesnika privukla je Profesorka Jiil England iz Amerike, koja je i instruktor za inkluzivno obrazovanje. Svojim predavanjem obogacenim mnoštvom primera u obliku video zapisa iz svoje bogate prakse, pokazala je da inkluzivni model odlicno funkcioniše i daje izvrsne rezultate. Posetioci njenog predavanja mogli su uzivati u radionicama koje je ona osmislila i za koje je ponela sav potreban didakticki material. Tako su se brojni Profesori mogli naci u ulozi dece sa smetnjama u razvoju i njihovih ucitelja pokusavajući da rese svakodneвне probleme I nauce nesto novo.

U prelepom okruženju Grand Yazici Mares hotela, učesnicima su u vreme pauze između predavanja bili dostupni mnogi sadržaji za rekreaciju, zabavu i osveženje. Sauna, tursko kupatilo, fitness centar, razni sportski tereni, bazeni, hotelska plaza, brojni kafici i restorani. Prvog dana Konferencije, organizatori su napravili koktel na brodu koji je uz osveženje i prijatnu nacionalnu muziku krstario zalivom u večernjim satima. Drugog dana, tj večeri konferencije, priredjena je gala večera za učesnike u prijatnom ambijentu jednog od restorana hotela na samoj obali mora. Tako da ovom prilikom možemo pohvaliti organizatore za uspešnu organizaciju dobar izbor predavaca i tema na konferenciji.

Na žalost kod nas još nije usvojen zakon o inkluzivnom obrazovanju. U nekim sredinama postoje pokušaji da se nešto uradi poslednjih godina, ali bez sire podrške Države i njenih organa. Za sada sve zavisi od entuzijazma i dobre volje pojedinaca. Inkluzivno obrazovanje je skupo, ali da li se može meriti cena inkluzije sa srećom pojedinaca koji su aktivni članovi društva i koji ne zavise od drugih?

Rana intervencija je kod nas zastupljena poslednjih godina, ali jos uvek ne u dovoljnoj meri. Problem su i roditelji koji bez dovoljno informacija o poteskocama svog deteta prerano odustaju od njih, misleci da im nema pomoci, smestaju ih u razne ustanove ili ih drze skrivene od javnosti. Po recima mnogih ucesnika roditelji su ti koji su glavni akteri u razvoju svog deteta, i zbog toga je vazno da strucnjaci iz svih oblasti, na prvom mestu lekari, psiholozi , defektolozi, terapeuti,... pruze roditeljima potrebne informacije i podrsku vec u ranom uzrastu deteta i na taj nacin pomognu u edukaciji i razvoju jednog novog boljeg drustva kod nas.

VERA POPOVIC